

На кінець 1 кварталу 2016 року обсяг біржової торгівлі на вторинному ринку УФБ становив 8,22 млн. грн. (відповідний показник 2015 року - 8,52 млн. грн.). Протягом першого кварталу 2016 року на вторинному ринку середньомісячний обсяг торгівлі склав 2,74 млн. грн. (в 2015 році - 2,84млн.грн.)

На вторинному ринку за звітний період відбулось 14 торгівельних сесій, під час яких було укладено 43 контракти. Найбільший обсяг біржових контрактів, укладених на вторинному ринку УФБ у 1 кварталі 2016 року, був зафіксований з облігаціями підприємств - 8,04 млн. грн., що на 33,1% більше за аналогічний показник 2015 року.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2016. - № 436-ГУ [Електронний ресурс]. - Режим доступу :

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

2. Бобкова А.Г., Моїсєєв Ю.О. Біржове право: Навчальний посібник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2005. -200с.

3. Пилипенко А.Я., Щербина В.С. Господарське право: Курс лекцій: Навч. посіб. для юрид. ф-тів вузів. - К.: Вентурі.-2001р.-№7.-С. 14-15

Діяльність Української фондової біржі

Стасюк М.В., студент 4 курсу факультету №2 НАВС

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент *Грущенко О.А.*

Українська фондова біржа - важлива складова фондового ринку України. Створенню Української фондової біржі (УФБ) передували певні умови: політичні - проголошення Україною політичної незалежності, яку було закріплено в грудні 1991 року результатами всенародного референдуму; економічні - становлення України на шлях ринкових перетворень, роздержавлення, створення певної законодавчої бази для проведення економічних реформ; соціальні - розширення недержавного сектору господарювання, приватних бізнесових структур; психологічні - розуміння необхідності розбудови національного ринку цінних паперів виявило фахівців і ентузіастів, тих хто бажав мати власну справу, більші доходи.

Зародження в Україні ринкових відносин розпочалося з відкриття товарних бірж. У 1989-1990 роках спостерігався справжній біржовий бум. В Україні в 1991 році діяло близько 60 товарних бірж. У цей період акціонування перебувало в зародковому стані, а моделі приватизації були переважно уявними, тому функціонування товарних бірж було достатньо вагомою підставою і зіграло позитивну роль на початковому етапі становлення фондової біржі.

На початку 1991 року за відсутності державної програми створення національного ринку цінних паперів, провідні комерційні банківські установи, вчені-економісти, фахівці Міністерства економіки. Міністерства фінансів та економічного відділу, Секретаріату Кабінету Міністрів України, які дотримувалися концепції єдиної національної фондової біржі, розпочали роботу щодо створення Української фондової біржі.

У світовій практиці існують два варіанти створення фондових бірж,

які умовно можна назвати «банківськими» і «брокерськими». В Європі (Франція, Німеччина) банки - найвагоміші суб'єкти біржової торгівлі цінними паперами. За американським зразком на вторинний (біржовий) ринок цінних паперів допускаються лише торговці цінними паперами (дилери, брокери).

З метою організації ефективної роботи на ринку цінних паперів правління УФБ разом із Асоціацією ділового співробітництва «Український міжнародний культурний центр» розгорнули також роботу щодо створення постійно діючих інтенсивних двотижневих курсів з підготовки брокерів фондової біржі та аналітиків цінних паперів.

Апарат управління Біржі розпочав діяльність 2 січня 1992 року, а вже шостого лютого відбулися перші торги Української фондової біржі. На перших етапах розвитку УФБ виконувала функції фондової, валютної і кредитної торгівлі, що наближало її до фінансово-інвестиційного центру світового рівня. Поступово функції валютної і фондової біржі розмежовувалися, то сприяло зародженню інфраструктури ринку цінних паперів в Україні.

У квітні 1992 року Українська фондова біржа розпочала роботу за всіма напрямками, запланованими в установчих документах і Концепції УФБ: організувала торги; розпочала формування мережі регіональних філій; видала збірник нормативних документів і матеріалів; активно сприяла й безпосередньо організувала навчання й підготовку брокерів, інших фахівців ринку цінних паперів. Протягом першого року діяльності на Біржі було організовано 31 торг, на яких здійснювалися операції по 197 позиціях.

У жовтні 1993 року біржовими спеціалістами було розроблено, а біржовою радою затверджено «Тимчасові правила допуску до котирування цінних паперів на Українській фондації біржі», що дало можливість розпочати організацію великомасштабного лістингу цінних паперів.

Українська фондова біржа налагодила міжнародні контакти з представниками Нью-Йоркської фондової біржі, Лондонської, Берлінської, Болгарської, Угорської, Азербайджанської, Білоруської, Московської, Санкт-Петербурзької та найпродуктивнішим стало співробітництво з Товариством французьких бірж (ТФБ). Було підписано угоду між урядами України та Франції, за якою французькою стороною надавалася допомога на загальну суму 25 млн. франків та методичне забезпечення діяльності УФБ, зокрема для створення Центрального депозитарію цінних паперів за зразком Національного депозитарію Франції «СІКОВАМ».

Найпрогресивнішою формою цінних паперів вважають комп'ютерні записи на рахунках, що, на відміну від надрукованих бланків, фізичних паперів, полегшує обіг цінних паперів і вже широко застосовується в багатьох розвинутих країнах.

Важливим завданням УФБ є формування нової економічної філософії цивілізованої підприємницької моралі, а тому сама біржа є прикладом цього. Українська фондова біржа дбає про захист інтересів власників цінних паперів. За її правилами працівникам бірж, учасникам торгів суворо забороняється поширення хибних чуток, розголошення

комерційної таємниці, штучна зміна кон'юнктури.

З метою запобігання шахрайству та виникненню на фондовому ринку кримінального середовища створено спеціальний підрозділ біржі, який здійснює нагляд за дотриманням законодавства та внутрішніх біржових положень щодо збереження комерційної і конфіденційної таємниці та охорони прав клієнтів. Проте така структура не перешкоджає відкритості біржі, широкому інформуванню про результати її діяльності.

Обрана модель централізованого ринку цінних паперів є найоптимальнішою для України. Централізований ринок означає його цілісність, прозорість, урегульованість з боку держави і конкурентоспроможність.

Виходячи на рівень міжнародних стандартів, Українська фондова біржа все більше інтегрується у світову економіку.

Зроблений загальний огляд діяльності УФБ свідчить, що на нинішньому етапі розвитку національного ринку цінних паперів Українська фондова біржа свої функції виконує успішно, є важливою структурою держави у проведенні економічних перетворень.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2016. - № 436-ГУ [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

2. Бобкова А.Г., Моїсєєв Ю.О. Біржове право: Навчальний посібник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2005. -200с.

3. А. М. Сухітра Біржова торгівля в Україні: проблеми становлення та розвитку - Ч, 2014.

Розвиток товарних бірж в Україні

Серветник Ю.М., студент 4 курсу факультету №2 НАВС *Науковий керівник:* кандидат економічних наук, доцент *Грущенко О.А.*

Діяльність товарних бірж має визначальне місце в сучасній економіці та здійснює вагомий вплив на швидкий оборот товарів та капіталів. Товарні біржі є одним із основних структур ринкової економіки розвинених країн світу. Свідченням цього є той факт, що сьогодні понад 40% усього світового товарообороту припадає на біржовий ринок. Умовами існування і розвитку біржового товарного ринку є виробництво - основа ринкової економіки, економічна відокремленість підприємств-виробників, основою якої є економічна конкуренція між суб'єктами господарювання, стійка фінансова і грошова системи.

Товарна біржа в ринковій економіці є складним механізмом, який забезпечує оптимальний розподіл найважливіших сировинних товарів і фінансових активів, є важливим стабілізуючим інструментом у галузі ціноутворення.

Відповідно до технології проведення торгових операцій на біржах автоматизації підлягають такі процеси: діяльність брокерських фірм з обслуговування клієнтів і підготовки супровідних документів; передача заявок від брокерських фірм на біржу; формування біржової відомості;